

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tat-12 ta' Frar, 2009

Citazzjoni Numru. 35/1996/1

Grezzja armla ta' Joseph Spiteri,
U b'degriet tat-22 ta' Mejju, 2001
il-gudizzju gie trasfuż f'isem
Elizabeth armla ta' Marjanu Formosa,
Madalena mart Peter Paul Grima bħala
Mandatarja tal-imsiefer John Spiteri
Bis-saħħa tal-annessa prokura dok "A",
Minflok Grezzja armla ta' Joseph Spiteri
Li mietet fil-mori tal-kawża.

VS

Carmela armla ta' Joseph Mercieca,
U b'degriet tas-27 ta' Awissu, 1997
Dr. Alfred Grech gie nominat Kuratur Deputat
Sabiex jirrappreżenta l-assi ereditarji tal-konvenuta
Carmela Mercieca, stante li mietet fil-mori tal-kawża;
U b'degriet tas-16 ta' Jannar 2008
gew kjamati fil-kawża
1) Joseph Attard,

- 2) Carmelo Attard
- 3) John Mary Attard
- 4) Jane Mary Attard
- 5) Rose Muscat
- 6) Andrew Muscat
- 7) Emanuela Cutajar.

Il-Qorti,

Rat iċ-ċitazzjoni li permezz tagħha l-attriċi, wara li ppremettiet :

Illi fit-tlieta u għoxrin (23) ta' Frar tal-elf disa' mija u ħamsau disgħin (1995), miet improle u intestat Joseph Mercieca, ġia pensjonant, bin il-mejtin Carmelo u Amadea nee' Mifsud, imwieled u miet f'Victoria, Għawdex u kien joqgħod il-Fontana, Għawdex;

Illi għalhekk skond il-liġi, wirtitu l-unika oġtu, l-attriċi Grazia Spiteri;

Illi l-attriċi ma tridx tibqa' aktar fi stat ta' komunjoni għar-rigward l-eredita' ta' ħuha Joseph Mercieca mal-armla tiegħu, Carmela Mercieca li għandha nofs (½) indiviż tal-proprjeta' kollha tal-komunjoni tal-akkwisti;

Illi l-konvenuta għalkemm ġiet interpellata diversi drabi sabiex tersaq bonajament għal dina id-diviżjoni, dina baqgħet inadempjenti.

Talbet lill-konvenuta tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tordna amministratur sabiex jamministra l-beni pposseduti in komun bejn il-kontendenti ai termini tal-artikolu 494 tal-Kap 16 Tal-Liġijiet ta' Malta;

2. Tordna l-likwidazzjoni u firmazzjoni tal-beni li kienu jiffurmaw il-komunjoni tal-akkwisti bejn l-imsemmija konjuġi Mercieca, liema beni jirriżultaw waqt it-trattazzjoni tal-istess kawża;

3. Tordna wkoll li dawna l-beni hekk likwidati u li kienu jiffurmaw parti mill-kommunjoni tal-akkwisti ġia eżistenti bejn il-konjuġi Mercieca jiġi diviżi f'żewġ porzjonijiet ugwali u assenjati waħda lill-attriċi u l-oħra lill-konvenuta;

4. Tordna wkoll il-likwidazzjoni u firmazzjoni tal-assi parafernali tal-istess Joseph Mercieca, billi jiġi dikjarat li dawna jikkonsistu fil-beni li jirriżultaw waqt it-trattazzjoni tal-istess kawża;

5. Tordna wkoll li dak il-beni hekk likwidati u li kienu jiformaw parti lill-assi ereditarji tal-istess Joseph Mercieca jiġu assenjati lill-attriċi Grazia Spiteri, bħala l-unika eredi tad-decuius;

6. Tinnomina Nutar Pubbliku sabiex jippubblika l-att opportun ta' diviżjoni u assenjazzjoni fil-jum, ħin u lok illi jiġu hekk iffissati u taħtar kuratur sabiex jirrappreżenta l-eventwali kontumaċi fuq dan l-istess atta; u f'każ illi jirriżulta illi l-assi in diviżjoni m'humix komodament diviżibbli tordna l-bejgħ in liċitazzjoni ta' dawna l-istess assi li kienu jiformaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti bejn il-konjuġi Mercieca sabiex ir-rikavat tagħhom jiġi diviż bejn il-kontendenti fil-kwoti fuq indikati.

Bl-ispejjeż, kompriżi dawk tal-ittra uffiċċjali tat-28 ta' Novembru 1995, u bl-ingunzjoni tal-istess konvenuta għas-subizzjoni li għaliha minn issa huma mħarrka.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-attriċi kkonfermata bil-ġurament tagħha.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuta li eċċepiet illi:

1. Illi t-talbiet attriċi huma infondati fid-dritt u fil-fatt u dan għaliex fl-ewwel lok, **a tenur tal-artikolu 826(1)(b), 826(2) u 813 tal-Kodiċi Ċivili**, meta bniedem miżżewweġ imut intestat u bla ulied l-armel jew armla imisshom nofs il-proprjeta' tal-mejjet fi proprjeta' assoluta, u kwindi l-premessa tal-attriċi illi hija l-unika eredi tad-decuius hija totalment ingustifikata;

2. Illi inoltre a tenur tal-**artikolu 633 A tal-Kodiċi Ċivili** l-armla, ċioe' l-esponenti għandha dritt ta' użu w abitazzjoni esklussiva vita durante tagħha tad-dar matrimonjali tagħha u ta' żewġha, u ċioe' tal-fond numri 37, 38 u 39 Triq l-Isptar San Giljan, Fontana u għaldaqstant u fi kwalunkwe każ it-talba għall-ħatra ta' amministratur tal-beni komuni ma tista' qatt tolqot jew tippreġudika dan id-dritt esklussiv tal-esponenti;

3. salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt u bl-ispejjeż kollha kontra l-istess attriċi.

Rat il-kontro-ċitazzjoni tal-konvenuta li biha, wara li ppremettiet illi:

Illi Joseph Mercieca, ġia pensjonant, bin il-mejtin Carmelo u Amadea nee' Mifsud, miet fit-tlieta u għoxrin (23) ta' Frar elf disa' mija ħamsa u disgħin (1995), improle u intestat, iżda miżżewweġ lill-konvenuta;

Illi a tenur tal-artikolu 826 (1) a tenur tal-artikolu 826(1)(b), 826(2) u 813 tal-Kodiċi Ċivili, il-wirt tad-decujus għadda kwantu għal nofs favur l-esponenti u kwantu għal nofs favur oħtu unika Grazzja Spiteri, l-attriċi;

Illi għaldaqstant l-oġġetti kollha formanti l-komunjoni tal-akkwisti bejn l-esponenti u żewġha llum jappartjenu kwantu għal tlett kwarti lill-esponenti u kwart lill-attriċi, filwaqt illi l-beni parafernali tad-decujus jappartjenu kwantu għal nofs kull waħda lill-attriċi u lill-konvenuta;

Illi inoltre a tenur tal-artikolu 633 A tal-Kodiċi Ċivili l-armla, ċioe' l-esponenti għandha dritt ta' użu w abitazzjoni esklussiva vita durante tagħha tad-dar matrimonjali tagħha u ta' żewġha, u ċioe' tal-fond numri 37, 38 u 39 Triq l-Isptar San Giljan, Fontana;

Illi l-esponenti ma tridx tibqa' aktar fi stat ta' komunjoni mal-attriċi.

Talbet lill-attriċi tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara illi l-konvenuta għandha d-dritt ta' użu w abitazzjoni esklussiv vita durante tal-fond 37, 38 u 39 Triq San Giljan, Fontana illi kien jikkostitwixxi d-dar matrimonjali tagħha u ta' żewġha;

2. Tillikwida l-komunjoni tal-akkwisti bejn Joseph Mercieca u l-konvenuta billi tiddikjara illi tikkonsisti f'dawk il-beni kollha illi jirriżultaw fit-trattazzjoni tal-kawża;

3. Taqşam din il-komunjoni tal-akkwisti f'żewġ porzjonijiet ugwali illi jiġu assenjati waħda lill-konvenuta u l-oħra lill-assi ereditarji tal-mejjet Joseph Mercieca;

4. Tillikwida l-assi partikolari ta' Joseph Merciedca billi tiddikjara illi jikkonsistu f'nofs il-komunjoni tal-akkwisti lilu assenjata kif fuq ingħad, u dawk l-assi l-oħra parafernali illi jirriżultaw fit-trattazzjoni tal-kawża;

5. Taqşam dawn l-assi partikolari f'żewġ porzjonijiet ugwali illi jiġu assenjati waħda lill-konvenuta u l-oħra lill-attriċi.

6. Tinnomina Nutar Pubbliku sabiex jippubblika l-att opportun ta' diviżjoni w assenjazzjoni fil-jum, ħin u lok illi jiġu għalhekk iffissati, u taħtar kuratur sabiex jirrappreżenta l-eventwali kontumaċi fuq dan l-att; u f'każ illi jirriżulta illi dawn l-assi mhumie x komodament diviżibbli tordna l-bejgħ in liċitazzjoni ta' dawn l-istess assi sabiex irrikavat minn dawn l-istess assi jiġi perċepit mill-kontendenti fil-kwoti fuq indikati.

Bl-ispejjeż, u bl-ingunzjoni għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess konvenuta kkonfermata bil-ġurament tagħha.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet ta' l-attriċi għal din il-kontrollazzjoni, li biha eċċepiet illi:

1. Illi dwar il-kwoti, hija tirrimetti ruġha wara li jiġu vverifikati l-istess kwoti u l-konsistenza u l-provenjenza tal-assi in diviżjoni;

2. Illi pero' l-artikolu 633 A tal-Kodiċi Ċivili ma jikkontemplax dritt ta' użu w abitazzjoni, imma jikkontempla sempliċi jedd ta' abitazzjoni ta' min jibqa' ħaj mill-miżżewġin u dana għar-rigward il-post li jkun jintuża bħala r-residenza prinċipali ta' dak li jibqa' ħaj meta tmut il-parti l-oħra.

3. Illi f'dan il-każ il-fond in kwistjoni ma kienx ir-residenza prinċipali tal-konvenut u di piu' l-artikolu 633 A tal-Kodiċi Ċivili jsemmi biss fond li jintuża bħala "r-residenza prinċipali" u għalhekk l-istess Carmela Mercieca ma tistax tippretendi li toqgħod fil-fond bin-numru 37, 38 u 39 Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, Għawdex meta, apparti l-fatt illi l-esponenti issostni li dina Carmela Mercieca ma kenitx toqgħod f'dawn ambjenti bħala "r-residenza prinċipali" tagħha, xorta waħda dana l-artikolu 633A ikopri biss jedd ta' abitazzjoni fuq ir-residenza prinċipali u mhux fuq il-lok tad-djar kollu kemm huwa.

4. Illi, għalhekk, skond anki l-karta ta' l-Identita' tal-konvenuta, ir-residenza prinċipali tal-konvenuta kien fil-fond bin-numru 39, Triq San Giljan, Fontana, Għawdex u għaldaqstant u mingħajr l-ebda preġudizzju għal premess, dana l-jedd ta' abitazzjoni għandu jiġi limitat fuq il-fond bin-numru 39, Triq San Giljan, Fontana, Għawdex.

Salvi eċċezzjonijiet oħra fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess attriċi annessa ma' din in-nota ta' l-eċċezzjonijiet, ikkonfermata bil-ġurament tagħha.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut Dottor Alfred Grech, nominat kuratur sabiex jirrapreżenta l-assi ereditarji tal-konvenuta Carmela Mercieca li mietet fil-mori tal-kawża.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess konvenut nomine annessa ma' din in-nota ta' l-eċċezzjonijiet.

Rat id-digriet tagħha tat-2 ta' Lulju 2004 fejn innominat lill-A.I.C. Joseph Mizzi bħala perit tekniku f'din il-kawża, sabiex jirrelata dwar il-valur tal-fondi in diviżjoni u jekk dawn humiex komodament diviżibbli bejn il-kontendenti.

Rat ir-relazzjoni ta' l-istess perit tekniku, ippreżentata fit-22 ta' Ottubru 2004 u minnu maħlufa fis-6 ta' Frar 2009.

Rat in-nota tal-partijiet tal-31 ta' Ottubru 2008 fejn qablu li b'effett minn dik id-data 'l quddiem iż-żewġ fondi: 39, Triq l-Isptar San Giljan, u 60, 61, Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, kellhom jinħarġu barra mill-effetti tal-kawża, stante li dawn kellhom jinbiegħu b'kuntratt.

Rat il-verbal tagħha tat-2 ta' Diċembru 2008 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi d-dokumenti esebiti.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-attriċi talbet il-likwidazzjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti li l-unika ħuha Joseph Mercieca, li miet improle u intestat, kellu ma' martu l-konvenuta Carmela Mercieca, u d-diviżjoni ta' l-istess beni bejnha u l-konvenuta.

Fil-kors tas-smiegħ ta' din il-kawża, ħadd ma insista għall-ewwel talba dwar l-amministrazzjoni tal-beni in diviżjoni. Hekk ukoll peress li l-konvenuta mietet f'tit wara li ġiet istitwita l-kawża, ma kien baqa' ebda ħtieġa li tiġi investigata l-kwistjoni dwar l-estensjoni tad-dritt ta' użu w abitazzjoni li kellha l-istess konvenuta skond il-liġgi, u jekk dan kienx fuq il-fondi 37, 8 u 39 Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, jew inkella fuq il-fond 39, Triq San Giljan, Fontana biss, kif kienet qed tinsisti l-attriċi.

Jibqa' għalhekk sabiex jiġi stabilit x'inhuma l-beni in diviżjoni u kif dawn jistgħu jinqasmu.

Fir-rapport tiegħu tat-22 ta' Ottubru 2004, il-perit tekniku, wara li ġew identifikati l-beni in diviżjoni, ta deskrizzjoni ta' dawn il-fondi u stabilixxa l-valur rispettiv tagħhom.¹ Billi a tenur tan-nota tal-kontendenti tal-31 ta' Ottubru 2008, il-fondi: 39, Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, u 60, 61, fl-istess triq, inħarġu mill-kawża,² illum baqa' biss in diviżjoni l-utile dominju temporanju ta' ċirca tletin (30) sena oħra fuq id-dar bin-numri sebġha u tletin (37) u tmienja u tletin (38) Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, soġġetta għaċ-ċens ta' Lm0.07.9 (Eur .18) li ġie stmat mill-perit tekniku li jiswa' wieħed u erbgħin elf lira maltija (Lm41,000), (Eur. 95530). Wara l-mewt sew ta' l-attriċi, kif ukoll tal-konvenuta, fil-mori tal-kawża, ġara illi daħlu fil-kawża l-werrieta rispettivi ta' l-attriċi u l-konvenuta. Dawn huma kollha indikati fin-nota spjegattiva tal-konvenuti ppreżentata fit-30 ta' Mejju 2008.³ L-isħma spettanti lil kull wieħed/waħda mill-kondividenti odjerni mill-unika fond li baqa' għall-qasma, huma daww indikati fis-sitt kolonna tal-lista (*excel worksheet*) annesa ma' l-istess Nota.⁴ Il-mod kif ġew stabiliti l-isħma rispettivi tal-kontendenti f'din il-lista, jidher li ġie aċċettat minnhom kollha, għax ħadd ma ta ebda kumment sfavorevoli dwaru. Minkejja li l-perit tekniku ma qal xejn f'dan ir-rigward, huwa evidenti illi dan il-fond mhux komodament diviżibbli bejn daqstant persuni, u li għalhekk ma tistax tiġi evitata l-liċitazzjoni ta' l-istess fond.

Għaldaqstant m'għandu jibqa' ebda ostakolu sabiex tiġi deċiża din il-kawża fis-sens li tordna l-bejgħ in liċitazzjoni ta' l-unika fond li rriżulta li baqa' in diviżjoni u li mhux komodament diviżibbli, sabiex imbagħad ir-rikavat jinqasam bejn il-kontendenti skond l-isħma rispettivi tagħhom, kif stabiliti fil-lista annesa man-nota fuq imsemmija tal-konvenuti tat-30 ta' Mejju 2008.

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża :

¹ Ara rapport a fol. 59 - 60 tal-proċess .

² ara Nota a fol. 103 .

³ a fol. 97 – 99 .

⁴ a fol. 100 .

A. Fir-rigward taċ-ċitazzjoni, billi:

1. Tiċċhad l-ewwel talba, peress li mhux il-każ;
2. tilqa' t-tieni sal-ħames talba, u tiddikjara li l-unika fond li baqa' għall-qasma, provenjenti mill-komunjoni ta' l-akkwisti ġia eżistenti bejn il-mejjet Joseph Mercieca u martu l-konvenuta Carmela Mercieca, illum mejta wkoll, huwa l-utile dominju temporanju għaž-żmien li fadal ta' ċirca tletin (30) sena fuq id-dar bin-numri sebgħa u tletin (37) u tmienja u tletin (38) fi Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, Għawdex, soġġett għaċ-ċens annwu temporanju ta' seba' ċenteżmi u disa' milleżmi (Lm0.07.9), ekwivalenti illum għal tmintax-il ewro ċenteżmu (Eur 0.18), stmat mill-perit tekniku tal-valur ta' wieħed u erbgħin elf lira maltija, ekwivalenti illum għal ħamsa u disgħin elf ħames mija u tletin ewro (EUR 95,530);
3. tilqa' s-sitt talba fis-sens illi, peress illi dan il-fond mhux komodament diviżibbli, tordna l-bejgħ tiegħu in liċitazzjoni, bl-ammissjoni ta' l-oblaturi estraneji, sabiex imbagħad ir-rikavat jinqasam bejn il-kondividenti, skond il-kwoti rispettivi tagħhom, kif indikati fil-lista annessa man-nota tal-konvenuti tat-30 ta' Mejju 2008.

L-ispejjeż, billi din hija kawża għad-diviżjoni, għandhom jiġu ssoportati mill-kontendenti, kulħadd skond is-sehem rispettiv tiegħu.

B. Fir-rigward tal-kontro-ċitazzjoni, billi:

1. tastjeni milli tiegħu konjizzjoni ta' l-ewwel talba billi, kif imfisser fil-korp tas-sentenza, mhux iżjed il-każ;
2. tilqa' t-tieni sal-ħames talba, u tiddikjara li l-unika fond li baqa' għall-qasma, provenjenti mill-komunjoni ta' l-akkwisti ġia eżistenti bejn il-mejjet Joseph Mercieca u martu l-konvenuta Carmela Mercieca, illum mejta wkoll, huwa l-utile dominju temporanju għaž-żmien li fadal ta' ċirca tletin (30) sena fuq id-dar bin-numri seba' u

tletin (37) u tmienja u tletin (38) fi Triq l-Isptar San Giljan, Fontana, Għawdex, soġġett għaċ-ċens annwu temporanju ta' seba' ċenteżmi u disa' milleżmi (Lm0.07.9), ekwivalenti illum għal tmintax-il ewro ċenteżmu (Eur0.18), stmat mill-perit tekniku tal-valur ta' wieħed u erbgħin elf lira maltija, ekwivalenti illum għal ħamsa u disgħin elf ħames mija u tletin ewro (EUR 95,530);

3. tilqa' s-sitt talba fis-sens illi, peress illi dan il-fond mhux komodament diviżibbli, tordna l-bejgħ tiegħu in liċitazzjoni, bl-ammissjoni ta' l-oblaturi estraneji, sabiex imbagħad ir-rikavat jinqasam bejn il-kondividenti, skond il-kwoti rispettivi tagħhom, kif indikati fil-lista annessa man-nota tal-konvenuti tat-30 ta' Mejju 2008.

L-ispejjeż, billi din hija kawża għad-diviżjoni, għandhom jiġu ssoportati mill-kontendenti, kulhadd skond is-sehem rispettiv tiegħu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----